

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 32 (2896) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

50 ezer 500 tonna hajóteret sülyesztettek el német tengeralattjárók az Atlanti-Oceánon

Singapur szigetét 48 órán belül hatalmukba kerithetik a japánok. Jáva ellen is japán megrohamszervezés készül

Az NST washingtoni jelentése szerint — mint a Mai Nap értesül — washingtoni politikai és katonai körökben igen horulatóan itélik meg Singapur helyzetét. Ezekben a körökben nem tartják kizártnak, hogy a japánok 48 órán belül az egész szigetet hatalmukba kerithetik.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint a Times keddi számának vezércikkében a többek között ezeket írja:

Singapurt meg kell és meg fogjuk védeni. Singapur elfoglalása a japánok által katasztrófális, ha nem is halálos csapást jelentene Holland-India szempontjából, de ezenfelül Anglia keleti támaszpontrendszerének szempontjából is. E tekintetben nem sok idő marad a habozásra, mert a közeljövőben várható a japán támadás Sumatra és Jáva ellen is.

Tokióból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Ideérkező hír szerint a japán csapatoknak sikerült teljes mértékben bekeríteniök a sziget legnagyobb községét, Buluit Timah utközlekedési csomópontot.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint az Egyesült Államok singapuri konzulátusának épületét egy bomba megrongálta. Jelenleg csak 24 amerikai állampolgár tartózkodik Singapurban, tekintve, hogy az amerikai állampolgároknak elég lehetőségük volt az elutazásra.

Hátsóbb állásokba vonultak vissza az angolok Singapurban

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás 12 órakor kiadott hivatalos közleménye megerősíti, hogy a Singapurban küzdő japán haderő hétfőn este 7 órakor, legyőzve az ellenséges ellenállást, teljesen megszállotta a Tengahi repülőteret.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol híriroda singapurei jelentés alapján közli:

Az a heves japán támadás, amely a singapurei partraszállás után fejlődött ki, zuhanóbombázók, géppuskák és tüzéség támogatásával folyt le. Ennek következtében, valamint az ellenséges beszivárgás miatt a brit csapatok szíves harcok után hátsóbb állásokba vonultak vissza.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei-iroda jelentés Johore Bahruból: A singapurei

gáttól keletre a szigeten partraszállott japán csapatok a gát déli végén elterülő vidéken rohammal elfoglalták a kiserődöket és szilárdan megvetették lábukat.

Singaporeból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Hivatalosan jelentik, hogy a brit hadak a japánok erős nyomásának és az ellenséges tüzéség heves tüzelésének hatása alatt újabb területeket adtak át a japánoknak.

Singapurból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Reuter Iroda közli: Félhivatalos forrából lett értesülés szerint a japánok éjszaka tetemesen megerősítették a Singapur szigetén levő csapatokat.

Batáviából jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Celebes sziget déli felében, Macasear város közelében japán csapatok szállottak partra.

A német véderőfőparancsnokság különjelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának (különjelentés). A véderő főparancsnoksága közli:

A német buvárnaszádok az Atlanti-óceánon elsülyesztettek 8 ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 50.500 tonna kereskedelmi hajóteret és egy gyors vitorlást. Egy nagy gőzöst torpedótalálattal súlyosan megrongáltak. A hajók közül 6, összesen 34.500 tonnatartalommal az északamerikai partok mellett sülyedt el.

Megkezdte a Ház a kormányzó-helyettesről szóló javaslat tárgyalását

Vitéz Imrédi Béla és Csia Sándor az ülés szónokai

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház pártjai ma délelőtt negyed 11 órakor pártközi értekezletre ültek össze Tasnády Nagy András elnöklésével. A kormány tagjai közül jelen volt Bárdossy László miniszterelnök és Radocsay László igazságügy-miniszter. Ott volt továbbá Szinnvegy-Merse Jenő, a Ház alelnöke és Putnok Móríc háznap. A MÉP-ből megjelent vitéz Lukács Béla, a párt elnöke, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetségből vitéz Jaross Andor, a Keresztény Pártból Zichy János gróf, a Nyilaskeresztes Pártból Maróthy Károly, a kárpátaljai képviselők közül Demkó Mihály, a Független Kisgazdapártból Tildy Zoltán, a Polgári Szabadságpártból Apponyi György gróf és a Magyar Pártból Meskó Zoltán.

Az elnök Tasnády Nagy András azt a kérdést tette fel a képviselőknek, hogy a kormányzó-helyettesről szóló javaslat tárgyalásán óhajtanak-e felszólalni? Vitéz Jaross Andor pártja nevében kijelentette, hogy egy szónokot kívánnak állítani, aki nyilatkozat jellegű beszédet mond. Maróthy Károly szintén közölte, hogy pártjának egy tagja nyilatkozatot olvas fel. A

többi párt képviselői rövid megbeszélés után kifejezték azt az álláspontjukat, hogy a szóbanforgó törvényjavaslatot, amelyet magukéva tesznek, minden hozzászólás nélkül fogadják el. A pártközi értekezlet háromnegyed 11 órakor ért véget.

A képviselőház mai ülése iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Csaknem valamennyi képviselő megjelent az ülésen és a karzatokon is igen sok érdeklődő foglalt helyet. Nagyszámban jelentek meg a hallgatóság között a felsőház tagjai is. Tasnády Nagy András elnök 12 óra 25 perckor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy a kormányzó-helyettesről szóló javaslat tárgyalása szerepel napirenden. Tudomására adta a Háznak, hogy a törvényjavaslat tárgyalására csak a Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártszövetség pártja és a Nyilaskeresztes Párt jelentett be vezérszónokot, még pedig vitéz Imrédi Bélát és Csia Sándort. Az elnöki bejelentés után Putnok Móríc előadó ismertette a javaslatot. Amikor az előadó az emelvényre lépett, a Ház kormánypárti tagjai melegen éljenztek.

Törvényjavaslat kormányzó-helyettes választására

A magyar történelem új korszakát éli. Messze, Keleten a magyar honvédség törhetetlen erővel és elszánt-sággal, leküzdhetetlen hősiességgel állt a német hadsereggel karöltve, — hogy megálljt parancsoljon annak a vörös hordának, amely a tatárjárás rémségeit is elhomályosítaná pusztításban, dúlásban, vérfürdőben, ha eljuthatna a német, vagy a magyar határokig. Ettől a modern tatárjárástól azonban nem kell félnünk, mert a tengely erői őrt állnak az Európát fenyegető veszedelem előtt s felőrlik annak minden romboló törekvését.

A hős hadsereg mögött ott áll, mint egy test, egy lélek a megnagyobbodott Magyarország, amelynek népe aggódó szeretettel gondoskodik hőseiről — és rajongással gondol a legfőbb Hadrára, Horthy Miklós kormányzóra, aki nélkül, ha annakidején nem áll a nemzeti hadsereg élére, ki tudja, hol volna ma ez a sokat szenvedett magyar nép és sokak által megkínzott ország? A szegedi ellenkormánytól a Délvidék visszatéréseig nagy útat tett meg Magyarország s nagy fejlődés ment át az ország népe. Megtanulta ez a nép, hogy magyar öntudattal lépjen a tünyságból és keresztény szellemben építse újra az összeomlott hazát. Megtanulta ez a nép, hogy nem szép szölamok, hanem az alkotó munka lehet irányadó csak a jobb, szebb, boldogabb magyar élet kiépítésében. És főként megtanulta ez a nép, hogy a kormányzó hatalmat gyakorló férfit ne csak tisztelje és félje, hanem szeresse is, — a forró magyar vér lobbanó erejével.

S most újból meg kell tanulnunk valamit. A belső építő munkában, amelyet nem zavarhat meg a háború messzi világréseken való lángolása, gondolni kell arra is, hogy a magyar közjog hiányait pótolni kell. Ilyen hiány közjogunkban az is, hogy az államfői jogkör gyakorlásának folytonosságáról mindaddig nem történt még intézkedés, helyettesítés útján. Már pedig erre szükség van.

Kormányzó Urunk immár huszonkét éve, mondhatni egy napi pihenő nélkül viseli a kormányzó hatalom minden terhét és Isten segítségével viselni is fogja még nagyon sokáig. Ámde megtörténhetik, hogy beteg lesz, vagy, mint a közelmúltban is megtörtént, fontos állampolitikai teendők külföldi útra szólítják. Ilyen esetekre a legtöbb külföldi államban gondoskodtak az államfő helyettesének tisztjéről. Nálunk jelenleg arról van szó, hogy az államfő helyettesítéséről történjék gondoskodás: ezért terjesztette be a miniszterelnök a kormányzó helyettesítésére vonatkozó törvényjavaslatot, amely közjogunkban

fontos, hézagpótló intézkedés.

Senki sem kételkedhet abban, hogy a kérdés rendezése szükséges és a megoldásra több lehetőség is kínálkozik: az egyik szerint az 1937. évi 19. t. c.-ben szervezett országos tanácsot ruháznák fel kormányzói tisztséggel. Vagy felújítanák a nádori méltóságot, a kormányzó helyettesítésére vonatkozó jogkörben. Szó lehetne külön kormányzó helyettesítő tisztség szervezéséről is.

Azonban az országos tanács kormányzói helyettesítési joggal való felruházása ellen szól az, hogy ilyen magas feladat betöltésére nem alkalmas testület és szervezet. A nádori méltóság életrekeltése is hasonló nehézségekbe ütközik, bár tagadhatatlan, hogy történelmünk sok kiváló, építő alkotó munkát végző nádort tud felmutatni. Tehát nem marad más hátra, minthogy új formában kell gondoskodni a kormányzói helyettesről.

Bizonyos, hogy törvényhozó testületeink a legmegfelelőbb formát találják meg a kérdés megoldására. És az is bizonyos, hogy az a személy, aki egykor a kormányzót helyettesítendő a nemzet, a nép, az ország bizalmára szeretetére épp úgy érdemes lesz mint maga a kormányzó, akit az ország egyéforrt lélekkel vesz körül a mai, felhős külpolitikai időkben s egy szívvel kívánjuk, hogy a jó Isten minél tovább éltesse. (H. Ö.)

Singapurból jelentik (MTI) Az OFI jelenti: Mint a hivatalos hadijelentés közli, a keddre virradó éjszaka a japánok Sungei Mandai és Sungei Kranji között Singapur szigetén újabb csapatokat szállítottak partra. A brit csapatoknak az elkeseredett védekezés ellenére is újból hátrálniuk kellett.

Holnap lesz a Franco-Salazar találkozó

Az NST madridi jelentése szerint — mint a Mai Nap értesül — hivatalosan megerősítették azt a hírt, hogy Salazar portugál miniszterelnök február 11-én érkezik Sevillába, Franco spanyol államfőnél teendő látogatás céljából. Ez alkalomból Franco is Sevillába utazik és itt folyik le a nagyjelentőségű találkozás. Salazar spanyolországi látogatása előreláthatóan két napig tart.

Újabb japán csapatok szálltak partra Singapur szigetén az éj leple alatt

Tokióból jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei-iroda jelenti Johoreból: A röviddel ezelőtt még angol parancsnokság alatt állott indiai csapatok egyes részei ma a singapuri harctéren együtt küzdenek a japán csapatokkal.

Közös értekezletet tartott a négy nagy erdélyi város polgármestere Kolozsváron

Nagyvárad. Saját tud. Az erdélyi városok polgármesterei hivatalos ügyben Kolozsvárt tartózkodván, február 9-én Keledy Tibor polgármester-nél értekezletet tartottak, amelyen résztvett Nagyvárad város képviselőiben dr. Soós István polgármester, Szatmár képviselőiben Csóka László polgármester, Marosvásárhely képviselőiben dr. Mátyás Ferenc polgármester. Az értekezleten résztvett továbbá dr. Hlatky Endre, Nagyvárad főispánja is.

A négy erdélyi thj. városok polgármesterei, akik azonos körülmények között vezetik városaik közigazgatását, ezen megbeszélésen megtárgyalták mindazon problémákat, amelyek mind a négy várost egyformán érintik.

Az értekezlet dr. Soós István javaslatára kimondta, hogy lehetőleg két havonként találkozzon a négy nagy erdélyi város polgármester, a felmerült problémák egyöntetű elbírálása és megbeszélése céljából.

Végül igen fontos megbeszélést folytattak a városok villamosárammal való ellátása ügyében, megbeszélvén azon tervet, amely az egeresi villamosmű bekapcsolásával Kolozsvár, Nagyvárad, Debrecen és Szatmár városok kooperálására vezetne, esetleg a Biztra vízierőművek bekapcsolá-

Singapurból jelentik (MTI) Az OFI jelenti: Mint a hivatalos hadijelentés közli, a keddre virradó éjszaka a japánok Sungei Mandai és Sungei Kranji között Singapur szigetén újabb csapatokat szállítottak partra. A brit csapat-

Nem hozott ítéletet a törvényszék dr. Konrád Béláné kártérítési keresetében

Nagyvárad. Saját tud. Emlékeztet az a borzalmas repülőkatasztrófa, mely a tavaly télen történt a nagyváradai repülőtéren. Ennek következménye volt az a kártérítési kereset, amelyet többek között dr. Konrád Béla főorvos — az egyik áldozat — neje indított a repülőgéptársaság ellen.

Dr. Konrád Béláné hivatkozva a nemzetközi egyezményre 125.000 francia aranyfrank kártérítési igényt jelített be s ebben az ügyben már tartott tárgyalást a törvényszék, ítéletre azonban nem került sor.

Kedden délelőtt folytatta a tárgyalást dr. Kiss István törvényszéki tanácsa, amikor az alperes és felperes védői azt vitatták, hogy milyen értéknek felel meg a francia frank. Egyes állítás szerint egy frank és és fél gramm aranyat kell hogy tartalmazzon, ami 7368 milligramm aranyat felel meg. Egy kiló francia arany tehát 3800 pengő értéknek felel meg. Dr. Konrádné védője kijelentette, hogy a Pénzügyi Központ számítása szerint ez az érték 13.090 pengőnek felel meg. A Nemzeti Bank értéklése szerint egy kilogramm arany ára 5760 pengő.

A törvényszék egyik állítást sem fogadta el s a tárgyalást elnapolva új határnapot tűzött ki, amely időpontig a vitás összegek bizonyítása elfogadható lesz.

Waiszlovich Emilt rendőri felügyelet alá helyezték

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai rendőrkapitányság kedden délelőtt a következő közleményt adta ki:

„A m. kir. rendőrség nagyváradai kapitánysága a tegnapi nap folyamán Waiszlovich Emil nagyváradai szállodatulajdonos ellen folyamathozott közigazgatási eljárást befejezte s annak eredményeképpen Waiszlovich Emilt Nagyvárad tartózkodási helyével rendőrhatalósági felügyelet alá helyezte.

A határozat oka ismeretes már, kapcsolatban van azzal a különös magatartással, mi Waiszlovich Emil sorozatosan tanúsított honvédtiszteklével és magasrangú katonai előkelőségekkel szemben.”

A rendőrség intézkedése általános

megelégedést keltett Nagyvárad magyar köreiből. Ezek a körök felháborodva látták, hogy a kötekedő zsidó szállodás, Waiszlovich Emil, a felszabadulás első percétől kezdve folytatja krakélerségét, amellyel a liberális időkben és a megszállás alatt önmagát, visszataszító zsidó lelkületét, minden magyar méltóságot megcsufoló göggyét reklámozta. Végre elérte a megérdemelt sors, rendőri felügyelet alá került. Most már csak annyit kérünk eddigi pártfogóitól, hogy hagyják nyugodtan folyni és törvényes eljárást a magyar jövő érdekében. Waiszlovich zsidó úgy is visszautasította a kivételezést és ezzel megszégyenítette azokat, akik a kivételezés érdekében futkároztak.

Apolló Filmszínházban
A svéd-norvég filmgyártás leghíresebb alkotása

FÉLVÉR

Belvárosi

Szerdán este 9.30-kor jótékonycélu díszbemutatóval indul a

Honvédek előre

Délvidék visszaioglalása, dicsőséges előrenyomulás Szovjetföldön, hirtadókban nem látott eredeti felvételek. Zsákmanóli szovjet filmek. Minden maogarnak látni kell!

Szerdán 5 és 7 órakor utoljára: **A MUMIA BOSSZUJA.**

A meglevenedett mesevilág!

VASKORONA

A szintista művészet filmje!

CASINO

Rövidesen sor kerül Nagyváradon is a rizs kiosztására

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt napokban hír jelent meg a napilapokban arról, hogy kellő rizsmennyiség áll rendelkezésre és az illetékes hatóságok hozzálátnak a kiosztáshoz. Arról is hírt adtak a lapok, hogy 20 deka lesz a kiosztásra kerülő fejadag. Nagyváradon a Közélelmezési Hivatal még nem intézkedett a kiosztásról, mert még csak egy vagon rizs érkezett, amiből pedig nem lehet fedezni az egész város szükségletét. Meg kell várni a többi szállítmányok érkezését és csak akkor kerül sor a megállapított fejadagok szétosztására. Ezeket az értesüléseket a Közélelmezési Hivaltól szereztük.

Milyen juh és bárány esik levágási tilalom alá?

Nagyvárad thj. város polgármestere, illetve a Közélelmezési Hivatal 1097—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A városi Közélelmezési Hivatal tudomására hozza az érdekelteknek a következőket: A m. kir. Földművelésügyi Miniszter 232200—1942. számú rendelete értelmében 4 évesnél fiatalabb anyajuhot, továbbá jerke-bárányt közfogyasztásra levágni nem szabad.

Nem esik a levágási tilalom alá és így közfogyasztásra is levágható: a) az a 4 évesnél fiatalabb, de 3 hetesenél idősebb anyajuh és jerkebárány, amelyről az állat állandó tartási helye szerint illetékes m. kir. Gazdasági Felügyelő (járás m. kir. Gazdasági Felügyelő) megállapítja, hogy nem kívánatos fajta jelleg, vagy hibás testalakulás, illetőleg más ok miatt felnevelésre és tenyésztésre nem alkalmas; b) az a 4 évesnél fiatalabb, de 3 hetesenél idősebb anyajuh és jerkebárány, amelyről az állat állandó tartási helye szerint illetékes hatósági állatorvos megállapítja, betegség, fejletlenség és fejlődési rendellenesség miatt felnevelésre és tenyésztésre nem alkalmas; c) az a 3 hónaposnál fiatalabb, de 3 hetesenél idősebb jerkebárány, melyről a hatósági állatorvos megállapítja, hogy az anyállat megbetegedése vagy elhullása (levágása) miatt nem nevelhető fel.

Kihágást követ el és 6 hónapig terjedő elzárással büntetettik, aki ezen rendelkezést megszegi vagy kijátssza.

Hatalmas tűz pusztított a Roosevelttel elfoglalt „Normandie” francia hajón

Amszterdamból jelentik: (NTL) Az angol hírszolgálat Newyorkból a következő részleteket közli a Lafayette volt Normandie nevű gőzösön kitört tüzről: A Hudson kikötőben horgonyzó volt francia utasszállító fedélzetén tűz támadt amely rövidesen átterjedt az egész főfedélzetre, mint-hogy csakhamar az egész hajó lángban állott. Tűzoltók, motoros segédosztályok és mentők siettek a helyszínére. A tűz kitörésekor 2500 munkás tartózkodott a hajó fedélzetén. Legnagyobb részüknek sikerült elmenekülni, azonban 200 embert a hajó belsejében a tűz elzárta a külvilágtól. Sok sebesültet szükségkórházba szállítottak. Egy és háromnegyed óra múlva

sikerült a tüzet elszigetelni. A hajó kissé oldalra dőlt. A munkásokat utasították a kikötő elhagyására. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTL) Az angol hírszolgálat newyorki jelentése szerint egy asztalos elmondta, hogy a Normandie gőzösön valami gyúlékony anyag a forrasztólámpa tüztől gyúladt meg és a tűz nagyon gyorsan elharapózott. A tűz következtében kialudt a villany és a hajó belsejében dolgozó emberek menekülését ez a körülmény nagyon megnehezítette. Nem hiszi, hogy a fedélzet aló részében emberek lennének elzárva, amint eleinte gondolták. Az egyik tengerésztiszt szerint megokolt aggo-

dalom, hogy a tűz oltása során besugárzott óriási víz következtében a hajó elsüllyed. Mac Donald pater a szent Pál templom lelkésze kijelentette, hogy a szerencsétlenség legalább 40 áldozatának adta fel eddig a szent kenet szentségét. (MTI.)

ami nagy meglepetést okozott a védők körében.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Domei-iroda Singapurból jelenti, azok a valógatott japán csapatok, amelyek hétfőn hajnalban a sziget északnyugati részén partraszálltak, igen gyorsan elérték a brit állásokat és brit ütőg, valamint gépuskafészeket romboltak szét.

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok vastagbetűs címek alatt jelentik a japán csapatok partraszállását Singapoore szigetén. A Piccolo a következőkben számol be:

A japánok a Johorei csatorna legkeskenyebb részén keltek át, ott, ahol a csatorna szélessége alig 1 kilométer. Itt a japán csapatok elfoglalták az országút két oldalán történt. Az angol tüzérség lövi a japán csapatok által létesített hídfőt. Közben japán páncélos egységek már megindultak Singapoore irányában. A partraszállást uszó alakulatok készítették elő, amelyek megtisztították az aknáktól a csatornát. Ezután hatalmas zárótűz következett, amelynek védelme alatt a japán csapatok partraszálltak. A partraszállás halászbárkák segítségével történt.

Visszavonultak a singapuri erődítmény külső övezetét védő brit csapatok

Japán repülőgépanyahajó tünt fel az ausztráliai Port Darwin közelében. Holland-India fővárosát bombázták a japánok

Tokióból jelentik: (NTL) Mint a Domei-iroda Johore Bahruból jelenti, a singapuri erődítmény külső övezetét védő brit csapatok visszavonultak. Az első híradás 9 óra 16 perckor érkezett, amikor egy zöld röppentyű szállt fel a szigetről, jelezvén, hogy a japán csapatok elérték a szigetet. A partraszállt csapatok a sziget magaslatai felé nyomultak előre, miközben a japán ütőgök tovább folytatták a tüzelést. 2 óra 25 perckor érkezett jelentés szerint a sziget másik helyén ispartraszálltak a japán egységek. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTL) A Reuter-iroda singapuri hivatalos jelentése szerint a japánok hétfőre virradó éjjel 23 és 24 óra közt szálltak partra Singapur szigetének északnyugati partján. A brit előőrcsapatokat visszazárították. (MTI.)

Rómából jelentik: (MTI) A déli olasz lapok vastagbetűs címekkel jelentik a japánok partraszállását Singapur szigetén és közlik, hogy a partraszállás

két részletben történt. Az első partraszállás megtévesztésből Palau Ubin szigetéről indult meg. Az angolok erre a kísérletre fordították minden tüze-

jüket, miközben a sziget másik oldalán megtörtént az igazi átkelés. Először különleges uszó csapatok megtisztították a szoros az aknáktól, azután a csapatok halászbárkákön szállottak partra. Az angolok megvoltak győződve arról, hogy a partraszállás a sziget keleti részén történik meg, ezzel szemben a nyugati részen következett be.

Indiában előkészületeket tesznek a várható japán támadás kivédésére

Bankokból jelentik: (NTL) A rangooni rádió beismerte, hogy a japán légitámadások következtében súlyos

károk keletkeztek Rangoonban.

Sanghaiból jelentik: (NTL) A bombayi kormány egyik rendeletéből kitűnik, hogy milyen mértékű előkészületeket tettek Indiában a burmai japán elnyomás következtében. Bizonyos területeket teljesen el kell sötétíteni és a lakosság éjfél után reggel hatig az utcán nem tartózkodhat.

Tokióból jelentik: (NTL) A Domei-iroda johorei jelentése szerint a japán légierő támadásai következtében a seletari hadikikötőben lévő 38 olajtartály közül 28 kigyulladt. (MTI.)

Sanghaiból jelentik: (Stefani.) Batáviából ideérkező hivatalos jelentés szerint japán repülőgépek hétfőn első ízben bombázták Holland-India fővárosát. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Londoni jelentés szerint szombaton Port-Darwinban légi-riadó volt. Nem messze a várostól japán repülőgépanyahajót láttak.

Tokióból jelentik: (NTL) A japán főhadiszállás hétfőn este közölte, hogy a maláji hadszíntéren győzedelmeskedő japán csapatokat Tomojuky Jamasita altábornagy vezet. Az altábornagy az elmúlt évben meglátogatta az európai tengelyállamokat és a német fegyverkezési ipart is meg szemlélte. Az 57 éves altábornagy a kínai háboruban is kitüntette magát.

Esparsa spanyol tábornok és szárnysegédei téli viseletben a keleti fronton

Moscardo tábornok lerója kegyeletét a keleti fronton elesett spanyol hősök sírjai előtt

Orvos a törvényszék előtt

Dr. Simkó György sebész-főorvos, törvényszéki orvos szakértői véleménye a tárgyaláson

Olvasóinknak tegnap beszámoltunk arról a törvényszéki tárgyalásról, amely dr. Veress Endre orvos ügyével foglalkozott. Beszámolómban az idő és a hely hiánya miatt nem tudtunk részletesebben foglalkozni dr. Simkó György törvényszéki szakértői véleményéről. — Majd számunkban ezt a véleményt, annak különösen lélektani részét, közérdekénél fogva részletesebben közöljük.

Tekintetes Királyi Törvényszék. A boncolás és vegyvizsgálat adataiból kitűnik, hogy az elhunyt Székely Imréné novocain mérgezésben halt el. Ki kell ezért, hogy térjek a felelősség kérdésére, mert azonkívül, hogy Veress doktor egy bizonyos mennyiséget a gyógyszerből befecskendezett, számtalan körülmény van, melyre orvosi szempontból szükségesnek tartok rávilágítani. Veress doktor egyéni felelősségét hűhőséget vagy ártatlanságát a tek. kir. törvényszék hivatott megállapítani. Kötelességemnek érzem nem a novocain adagján vagy mérgező hatásán kezdeni szakvéleményemet, hanem általában azon orvosok helyzetén és munkaviszonyain, akik egy intézmény keretein belül dolgoznak. A különböző intézmények orvosaitak időre díjazták és ez idő alatt a legtöbb intézménynél oly nagyszámú beteget kell ellátni, hogy csak 1—2 percig foglalkozhat az orvos egy beteggel. Lehet-e ilyen rövid idő alatt alaposan megvizsgálni valakit, úgy, hogy ne csak a betegség álljon az orvos szeme előtt amivel a beteg jelentkezik, hanem annak egész multja és teherbíróképessége. E két perc alatt a beteget naplóba kell bevezetni, kikérdezni, megvizsgálni. A munka szellemi részét, a diagnózist megállapítani és a gyógykezelésre vonatkozó tervet felállítani. Ez idő alatt meg kell írni a receptet, esetleg injekciót vagy más kezelést elvégezni.

Mindenre a legtöbb intézménynél percek állanak rendelkezésre. Kinn az intézmények előszobáiban 50—100 beteg vár, hogy sorra kerüljön. Régebben a családnak háziórvosa volt. Ez nem csak a pillanatnyi kóros elváltozást ismerte, hanem a beteget, annak családját és alkátát, kóros hajlamait, esetleg még egyéni reakcióit is. A beteg is bizalommal volt és elmondotta egyéb bajait is. Ha bőrbetegséggel jött kezelésre, szív- vagy vesebántalmairól is panaszkodott. Ma villám-szakrendelések vannak, ahol percek alatt körélménynt, kórismét, kórjósolatot és kezelést kell felállítani, illetve végezni. Ma pár utcaival odébb vizsgálják az ember belső szerveit és más orvos az ember bőrét. Ma nem is ismeri társát az az orvos, aki a beteg szívet vagy vesét kezeli és viszont az, aki a bőrelváltozásokat. Ma nincs az orvos szeme előtt a beteg, csak a beteg bőr, beteg tüdő vagy beteg szerv. Nincs idő rá, hogy az orvos a beteget egészben észlelje, hiszen ő csak egy betegség-csoportot vagy beteg szervet gyógyít, míg egy másik szervet a város másik végén a körzeti orvos, a harmadik szervet egy másik rendelő intézetben egy harmadik szakorvos kezel. Sokszor az orvos nem is tudja róla, hogy a betegnek egyéb baja is van. Egy rendelésnél napi 50—100 beteg fordul meg.

Tekintetes kir. törvényszék! Mindezek hozzátartoznak szakvéleményem tárgyához (elnök felbeszékítje: nem tartozik a tárgyhöz).

Azzal, ha azt mondanám, hogy az elhalt ennyi és ennyi novocaint kapott és ennek a maximális dózisa 3

gram, nem tettem volna eleget eskümmnek és lelkiismeretemnek, hogy „semmit el nem hallgatók, ami a tárgyhöz tartozik”. — Mindezek hozzá tartoznak szakvéleményem tárgyához.

Egy intézmény keretében több orvos is dolgozik. Sok helyen az a rendszer, hogy más orvos vagy a segéd-személyzet kérdezi ki a beteget és más adja a diagnózist s esetleg nem az, aki a kezelést végzi, írja meg a receptet. Munkamegosztás van. Csakis így lehet a *futószalagon* történő kezeléseket megoldani és az előírt idő alatt a rendelést lebonyolítani. Mint fentebb említettem, a beteg feloszlik az egyes szerveire, sőt egyes betegség is a tömegrendelésen az orvosi munka alkotó elemeire. Nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy jelen esetben is így történt, de általában szokás, hogy egyik orvos kérdezi ki a beteget, a másik írja a receptet, a harmadik végzi a kezelést. Átolvasni a receptet, erre nincs idő. Ez esetben a receptet maga Veress doktor írta. Nem tagadja, hogy elírta magát és 0,25 helyett 25 %-os novocaint írt fel. Veress doktor egyedül ül a vád-

lottak padján. A tekintetes kir. törvényszékre tartozik elbírálni, hogy viselnie kell a felelősséget, vagy sem?

Orvosi szempontból Veress doktor belekerült, mint egy kerék, a nagy *gyógygépezetbe*. Ha azonban az egész gépezet hibás, vajjon Veress doktornak egyedül kell-e viselnie érte a felelősséget? A fáradt munkás keze munkájában bizonytalanabb lesz.

Az OTI statisztikája mutatja, hogy a munkabalesetek száma a végzett napi munkaórákkal arányosan nő. Ez is egy munkabaleset. Ahogy este fáradtan — és ez a végzetes tévedés is már nagy számú beteg ellátása után történt — a munkás keze is becsúszik a gépbe, így Veress doktor keze is eleszott és ez nem csak Veress doktorra, hanem a betegre is végzetes volt. Mikor a baj megtörtént, mindent elkövetett, hogy a beteg életét megmentse.

Dr. Simkó György ezután a novocain mérgezés gyógyszer-tani és orvosi részleteit ismertette, összehasonlítva a perben szereplő esetet szakértői véleményével. Részletes tájékoztatója után így zárta be szakértői véleményét:

— Tehát jelen esetben a beteg halálát ugyan novocain mérgezés okozta, melynek mennyisége a maximális dózis fölött, de a halálos adag volt, mégis nem tudhatjuk, hogy a végzetes kimenetel előidézéséhez milyen mértékben a szervezet esökkent-értékű volt, miután a boncjegyzőkönyvből kitűnik hogy a beteg zúgor-vesében és ezzel kapcsolatos zsiros szívfalulában szenvedett.

Cripps mondotta :

Ha a szövetségesek győznek, a Szovjet székhelye Berlinben lesz

Amszterdamból jelentik (NTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Cripps Bristolban mondott beszédében többek között a következőket mondotta: A kommunizmusban sok csodálni való van, de sok olyan is, amit nem szeretnénk saját országunkban látni. Kétségtelen, hogyha a szövetségesek győznek, a Szovjetunió lesz a legnagyobb európai hatalom, amely a háború után Berlinben székelne. Ha az angolok nem lennének barátságos viszonyban a Szovjettel, akkor a Szovjet határozná meg Európa jövőjét márpedig bármennyire is csodáljuk a Szovjet politikáját, mi mégis csak jobban el tudnók végezni

az ujjáépítés feladatát. Az egyetlen egészséges megoldás a háború utánra az lenne, ha megállapodás létesülne Nagybritannia az Egyesült Államok és a Szovjetunió között. (MTI)

Genéből jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelentik: A Journal de Geneve szerint Cripps visszautasította az ellátásügyi tárcát, hogy ne kerüljön függőségbe Beaverbrookkal, akivel barátságosan viszonyban áll. Churchillnek most mindent el kell követnie, hogy besorozza Crippset miniszteri gárdájába. Egyesek szerint indiai miniszterré, mások szerint külügyminiszterré nevezik ki. Az utóbbi esetben az angol szovjet kapcsolatok szorosabbá válnak

Északírországban berendezkedtek az amerikai csapatok

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Londoni jelentés szerint az Egyesült Államok csapatai már kezdenék berendezkedni Északírországban. Az egyik városban már amerikai katonarendőrök ellenőrzik a forgalmat, egyelőre azonban angol katonai rendőr áll melléjük.

Washingtonból jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Roosevelt Stanley tengerenagyot, az amerikai haditengerészet nyugállományban levő tagját nevezte ki moszkvai nagykövetté

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A szovjet rádió kedde virradó éjszaka közölte a

szovjet távirati iroda jelentését, amely szerint a szovjet legfelsőbb tanácsa a szovjet hajóhad népbiztosát, Butolszkit saját kívánására, betegség címén felmentette. Egyidejűen Sersovot nevezte ki a szovjet hajóhad biztosává.

Ostromállapotot rendeltek el Tangerben

Tangerből jelentik: (OFI) Tanger katonai parancsnoka ostromállapotot rendelt el és felállította a rögtönítélő hírszolgát. A bombarobbanás egyik áldozata a kórházban meghalt és ezzel a halottak száma 15-re emelkedett.

Merényletkísérlet a török közoktatásügyi miniszter ellen

Ankarából jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Hassan Ali Yudjel közoktatásügyi miniszter ellen merényletet követtek el. Az ablakon keresztül több lövést adtak le arra a szobára, ahol a miniszter dolgozni szokott. A miniszter nem sebesült meg, egyik golyó azonban átfurta a miniszter anyósának fülét.

Aziasai nemzetek képviselőinek tüntetése Thaiföldön az új rend mellett

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Londonból érkezett jelentés szerint a burmai kormányzó közölte a lakossággal, hogy nem kívánatos, hogy a katonai üzemekben dolgozó munkások elhagyják a várost. A többi lakost azonban felszólítják, hogy a legnagyobb számban hagyja el a várost.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: New-Delhiből közlik, hogy Csang-Kai-Sek jelenleg Indiában tartózkodik és az angol főparancsnokkal folytat megbeszélést a közös érdekekről.

Bangkokból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Vasárnap reggel Bangkokban a különböző ázsiai nemzetek képviselői tüntetést rendeztek Kelet-Ázsia ujjáépítése jegyében. A thaiföldiek, a kínaiak, a hinduk és a burmai ezredek vonultak fel a Királyok terére. A tüntetésben résztvevők az egyenruhás hindu önkéntesek is.

Védőoltásra kell előállítani a két hónaposnál idősebbeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 53470—1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A 241.500—1941. F. M. számú rendelettel az ebek veszettség elleni kötelező oltását a m. kir. földművelésügyi miniszter úr elrendelte. Felhívom Nagyvárad thj. város összes ebtulajdonosait és ebtartóit, hogy két hónapnál idősebb ebeiket szakjósárral ellátva, az oltás eszközölése végett a lóvásártérben az alább megjelölt időben és sorrendben állítsák elő, annál is inkább, mert mindazon ebtulajdonosokkal szemben, akik jelen felhívásomnak nem tesznek eleget, a törvény szigorával kell eljárnom és a kihágási eljárás lefolytatása mellett ebeik kiirtását kell elrendelnem. Az eboltások az alábbi napokon délelőtt 9—12 óra és délután 15—18 óra közt fognak eszközöltetni. Az I. és VI. adókerülethez tartozók 1942 február hó 17-én. A IV. és VII. adókerülethez tartozók 1942 február hó 18-án. A III. adókerülethez tartozók 1942 február 19-én. Az V. adókerülethez tartozók 1942 február 21-én. A VIII. adókerülethez tartozók 1942 február 24-én. Azok részére, akik ebeik előállításában igazoltan akadályozva voltak, pótnapul február 26-át jelölöm meg. Nagyvárad, 1942 február hó 7-én. Dr. Soós István s. k., polgármester.

Beteg a Körös...

Komoly kérdéseket kell megoldani a város vízépítészeti osztályának

Irtá: Megyeri Ferenc, mérnök

Bizony beteg. Csak nem vesszük észre, mert megszoktuk. Emlékezzünk csak vissza, milyen sápadt, szennyes a színe nyáron, hogyan fetreng rosszul vetett ágában egyik parttól a másikig, milyen alattomosan harapdálja hol ennek, hol annak a partfalnak, házalapnak, hidpillérnek erősítéseit, milyen fáradtan, kényszeredetten végzi a ráerősítozott szeméthyordó munkát és oh — milyen rossz a szaga is. Hogy ismerjünk rá arra a tiszta, üde, szőke, erős lényre, mely dallamos szőkdécessel jön le a hegyekből, hogy határunk felett megváltozva, mint bosszúálló öreg beteg vonsozja magát keresztül városunkon! Mi okozza ezt a változást? A Körösben van-e a hiba, vagy bennünk?

Kiben van a hiba?

Ha egy kicsit utána gondolunk — és most már itt az ideje, hogy megtegyük — rá kell jönnünk, hogy bennünk van a hiba. Nem tudjuk megbecsülni, nem érdemljük meg mi ezt a kedves, szép természeti kincset. Nem tiszteljük benne az önálló élőlényt, melynek életfeltételei, igényei, egészségi szabályai vannak. Ha ezek ki vannak elégitve, szépséggel, derüvel, egészséggel fizet környezetének.

Hány város fogadná boldogan gondjába ezt az istenadta tehetségű díszítőművészt, adna bőséges témát beke-retezésre, visszatükrözésre, tiszta, egészséges, gyönyörű városkép kialakítására.

Mi mostohán bánunk a Körössel. Komoly, részletes városrendezési terv-ken alig esik szó róla. Meseziról jött tiszteletreméltó tanácsadó szakértők észre sem veszik, de művészi ihletet nem sugalló ridég várfalakat alkalmasnak tartanak városunk szépítésére.

Pedig a Körös volt és lesz. Csak tünde nem felejt. Ertsük meg a figyelmeztetést, hagyjunk fel vele szemben az erőszakossággal, mert hisszuja kemény lesz.

Mi okozza a medersülyedést

Ismerjük be, hogy vétettünk ellene. A múlt század utolsó éveiben a régi vízmű megépítésekor vagy három gátat, az új vízmű megépítésekor, 1906—1911 időközben másik három gátat építettünk a Körösön, hogy a vízszint emelése által a vízvezeték kutak teljesítőképességét fokozzuk. A Körös azóta évezredes fáradhatatlanságával tölti fel a gátak feletti részt hordalékaival, de a városi szakaszra csak a nagyvízek idején hoz homokot és kavicsot — no meg ha egy kicsit megrongálja a gátat. Nagy kavicsot azonban nem hoz. Ami követ, kavicsot, homokot a közben eltelt négy évtized alatt a város utjainak és házainak megépítésére a mederből kiemelték, a guzsbakötött Körös nem tudta illő módon pótolni. A mederfenék és a víz szintje évről-évre sülyed. A Szent László-téri hídnál a víz-mérete 0 pontja — valaha tehát a legkisebb víz lefirozása — ma már mintegy 120 cm-rel van a most szokásos kisérv felett. Mi ezt évek óta kö-zömbösen vesszük tudomásul, holott ez már a láncravert Körös bosszújának jele.

A parti építmények lábazata, mely a régi magas kisérvhez volt megépítve, ma már mindenütt több, mint egy méterrel kiáll a vízből. A házalapok itt-ott repedeznek, azokat megerősítjük, a cölöppartfalakat megújítjuk, a hidpillé-keket betonszigetekkel vesszük körül. Ezek a magukban véve is költséges munkák azonban belátható időn belül nem lesznek elegendők a baj elhárítására. A medersülyedés következtében a partfalakra nehezede földnyomás négyzetes arányban növekedik, az alapozások szintjéhez való közeledés pedig eléri a megkövetelt biztonság határát. Most már tenni kell valamit.

Most van napirenden a Körösre épített duzzasztógátak helyreállítása. Most nem szabad azonban egyszerűen „helyreállítani” azt, amit a Körös „megrongált”. Jól átgondolt és szakértők által készített terv alapján meg kell adni a Körösnek a lehetőséget arra hogy a városi szakaszon a medréből kihasznált anyagot a felső szakaszról természetes uton pótolja. Ez a

törekvés megvan a Körösben, bizonyoságra az alsó szakaszok mederfelemelése. Ha ezt az alkalmat elmulasztjuk, egy, legfeljebb két évtized múlva a medersülyedés az egész Körösparton végig a partfalaknál, az épületek alapjainál, a hidak pilléréinél komoly és drága megoldásokat igénylő problémákat fog felvetni.

Meg kell oldani a szennyvizek kérdését is

De van egyéb hiba is. Másodiknak azt vehetjük, hogy a Körös vizét a városon belül elszennyezzük. Az csak szépítése a valóságnak, hogy a Körösbe folyó vizek csak csapadékvizek, vagy már tisztított vizek. Ajánlom, hogy minden beömlési helyen vizsgál-tassék meg az „ártatlan” víz és akkor ki fog derülni, hogy városunk nem veszi az előírt szigorúsággal a szenny-viznek és az esőviznek megkülönböz-tetését. Ha nem úgy volna, amint állí-tom, akkor nem volna a Körös vize

már a volt garasoshid vidékén szenny-nyes, nyálkás, bűzös.

Vegyük tehát komolyan a Körös szabadságszerető természetének, tisztasá-gának megőrzését. A magunk érdekét, tisztaságát, egészségét óvjuk ezáltal. Ameddig pedig ezt a két problémát, — a mederfenék emelését és a víztiszta-ság megőrzését meg nem oldottuk, nem kerülhet sor arra, hogy városrendezési feladataink között a mi Körösünk az öt megillető helyet elfoglalja. Pedig erre sor fog kerülni.

Katlanokba szorítottak a németek különböző nagyságu szovjet egységeket

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közli a NTI: A véd-erő főparancsnoksága közli: Keleten az ellenség, bár súlyos veszteséget szenvedett, folytatja támadásait. — Észak-Afrikában visszautasítottuk az ellenségnek felderítés céljából tett előretörését. A marmaricai sivatag-ban harci és zuhanóbombázók szét-ugrasztottak angol oszlopokat. Tíz el-lenséges gépet lelőttünk, saját veszte-ség nélkül. A megszállt nyugati part-vidék valamint Norvégia felett az an-gol légierő vasárnap öt gépet vesz-tett... (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A véd-

erő hétfői hadijelentésének kiegészí-tése közli, hogy keleten több katlan képződött és különböző nagyságu el-lenséges egységeket sikerült ezekbe a katlanokba szorítani. Az időjárás megnehezíti a katlanok kifüstölését, mégis számolni lehet azzal, hogy ezek a harci erők elvesztek a Szovjet szá-mára. (MTI.)

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: A legutóbbi 24 óra hadművele-tét összefoglaló finn hadijelentés a kö-vetkezőket mondja: Az összes száraz-földi arcvonalszakaszon élénk tűzér-ségi tűz volt és járőr, illetve felderítő te-vékenység folyt.

sen az ellenség ama támaszpontja le-lett, ahol az angol csapatok hadianyá-got összpontosítottak. Különösen sike-res volt egy olasz gépképből álló köte-lék támadása Alexandria kikötője el-len.

London Vichyt akarja megtenni a libiai kudarc bünbakjává

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes német helyen közlik, hogy az Egyesült Álla-mok kormánya vichy-i nagykövete utá-nján tiltakozott az ellen, hogy Francia-oroszág állítólag támogatást nyújtott Rommel vezérezredésnek. Berli-ni politikai körökben kijelentik, hogy Anglia és Amerika nyilvánvalóan, hogy le-mossa a libiai kudarcot, teherment-sítő támadást indít azzal a céllal, hogy a vichy-i kormányt tegye a szerencsét-lenség bünbakjává.

Egyiptom és Kelet-Cirenaica felett tevékenykedett a német-olasz légierő

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német katonai helyről közlik, hogy a német hadsereg nehéztűzérsege február 6-án eredmé-nyesen lötte Leningrád hadifontosságu iparműveit. Hét iparművet több talá-lat ért.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német harci és zuhanóbombázók a Fekete-tenger vi-dékén lévő utánpótlási utvonalakon el-lenséges menetoszlopokat ugrasztottak szét. Német gépek alacsony repüléssel megtámadták a célokat és sok jármű-vet elpusztítottak.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 618. közleménye: Cirenaikában nem történt jelentő-sebb esemény. Ellenséges gépek tá-madást hajtottak végre néhány tripoli-szi helység ellen. A kár jelentékté-len. Német gépek tovább folytatták támadásaikat Málta ellen. Egy gépet légiharcban lelőttünk. Olasz gépek Alexandria kikötője ellen intéztek tá-madást és eltaláltak a kikötő beren-dezéseket. Valamennyi gépünk vis-zszatért.

Hadiövezet (MTI) A Stefani jelenti: A német és olasz légierő állandó te-vékenységet fejtett ki Cirenaica keleti részében és Egyiptom felett, nevezete-

Kinevezte a Führer Todt utódát

Berlinből jelentik: (NTI.) Hivata-losan közlik, hogy Todt halálos bal-esetével súlyos veszteség érte a né-met birodalmat. Todt személyében egyesítette a fegyverkezési és lőszer-ügyi minisztert, a német útiügyek fő-

felügyelői, vízi- és energiaügyek fő-felügyelői tisztét. A három hivatalt a Führer most Speer Albert tanár mér-nökre a birodalmi főváros építésügyi főfelügyelőjére ruházta, aki emellett megtartja eddigi hivatalát is. (MTI.)

Elsülyedt egy amerikai tengeralattjáró

Madridből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtonból jelentik, hogy az északamerikai ten-gernagyi hivatal bejelentette az 1006 tonnás S. 26. jelzésű tengeralattjáró el-vesztését. A tengeralattjáró személyze-tének 28 tagja vízbe fullt. Bejelentette a

tengernagyi hivatal a 15.335 tonnás Americaland svéd hajó elsülyeszté-sét is.

ALLÁST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Meglátogattam a Németországban dolgozó magyar ipari munkás testvéreimet

Irtta: Szabó János kőműves, felsőházi tag

Hosszú időn keresztül úgy a kint dolgozó munkások, mint az itthon maradt hozzátartozók sokszor kérdezték tőlem, hogy mikor megyek ki Németországba a kint dolgozó munkásokat meglátogatni. Az ipariügyi miniszter megbízásából január 20-án sikerült az óhajnak eleget tenni. Utazásom szükséges volt, mert hiszen nagyon sokan, akiknek a magyarsághoz semmi közük nem volt, úgy a magyar munkás, mint a magyar kormány és német kormány ellen sutgó propagandát fejtettek ki.

A kiutazást és annak nehézségeit vállaltam, mert közös óhajnak tettem eleget. Január 20-án indultam el Bécs felé s az egész német tudásom a Budapesten vásárolt magyar-német társalgó könyvben volt. Sokan fanyarul fogadták kiutazásom hírét, én meg mosolygtam magamban, mert éreztem, hogy nem mint felsőházi tag megyek, hanem mint magyar munkás, már pedig a magyar munkás, mióta a világ fennáll, mindig megmutatta, hogy részére a boldogulás a föld bármelyik részén lehetséges.

Utítársam Abdul Meteme arab nacionalista vezér

Utítársat is kaptam, egy külföldet járó derék magyarban, s a véle utazó Abdul Meteme arab nacionalista vezérben, aki keletről igyekezett a Német Birodalom fővárosa felé, aki később megvásárolta Berlinben a magyar-német társalgási könyvet. Azt a nemzetet, amelyiknek Petőfije, Kosuthja volt, — mondotta, — azt ő nagyrabecsüli és annak nyelvét rövid időn belül el akarja sajátítani. Ez lesz a hatodik nyelv, amelyet beszél.

Bécsbe 20-án érkezünk meg s ott kiszállva, meglepett mindannyiunkat a sok csomagot szállító kocsik, amelyeket víg kedélyű nadrágos német nők vontattak. Érdeklődtem, nem-e nehéz a munkájuk? A felelet az volt: „A munka nem nehéz. Ma minden német nő olyan hivatást tölt be, amely mozgatja a német élniakarásnak és a munka zavartalan folytonosságának.” Arcukról meg lehetett állapítani, hogy büszkék hivatásukra és alkalmasságukra.

Bécsből tovább utazva másnap délután 3 órakor érkeztem meg Berlinbe, a Német Birodalom fővárosába, ebbe a nagy „ember-rengetegbe”. Nagy utánajárás után találtunk megfelelő szállót, amelyben utítársammal a berlini tartózkodás alatt együtt maradhattam. A megfelelő élelmiszerjegyeket már a határállomáson megkaptam a német vasúti kirendeltség-

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

től. Berlinben már másnap megkaptam egy hétre való kenyér-, vaj-, tészta-, hus- és sajt-jegyet. Cukorjegyre nem volt szükségem.

Közben megjelentem a magyar főkonzulátuson, valamint a követségen s találkoztam az ipariügyi minisztérium budapesti előadójával, dr. Bócz Elemérrel, hozzállattam a megbízatásom lebonyolításához.

24-én tisztelgő látogatást tettem a német birodalmi munkaügyi minisz-

tériumban, ahol Hucho kormányfőtanácsos, a munkás ügyek főfelügyelője fogadott nagy szeretettel. Hucho főtanácsos arra kért, hogy a munkaügyi minisztériummal szemben legyünk továbbra is bizalommal, mert hisz baráti állam területén dolgozik a magyar munkás, s nem csak a német ipari szolgálja becsületes munkával, hanem az egész Európa újjáépítését alapozza, két keze munkájával a többi nemzetekkel együtt.

A berlini magyar munkások között

Utam először a Berlin mellett dolgozó magyar munkásokhoz vezetett. Éppen este 5 óra volt, mikor beléptem a hatalmas barakvárosba. A telep felügyelőjével és tolmácsaival felkerestem az ebédlőt, ahol a munkából kiszálló dolgozóink éppen vacsorához készülődtek. Megnéztem a gyönyörű higiénikus konyhát, melyben hat darab 500 literes zománczott főzőkazán volt felszerelve. A kazánok mellett fehér sapkás, kötényes magyar munkás, mint szakács szorgoskodott.

Köszöntöttem őket: „Adj! Isten, fiúk! „Szebb jövőt!” — hangzott a felelet.

„Hát aztán mit sütnék-főznek?”

Tiltakozás a rendbontók ellen

A kint dolgozó munkásaink általános többsége tiltakozott a kiközvetített, fegyelmezetlen, rendbontó elemek ellen, kik elszökdöstek a komoly munka elől és úgy itthon, mint Németországban aláásták az igazi magyar szakmunkás tekintélyét. Megtörtént, hogy a hatalmas hálóteremben ezek a fegyelmezetlen, munkakerülést megszokott alakok feltörték a dolgozók szekrényét s az ingóságokat a piacon akarták értékesíteni, ahol a német hatóságok tették ártalmatlanná őket. Volt olyan, aki azt gondolta, hogy, mint fiatal munkás, a német ipari üzemekben egy-két hónapi munka után vásárol egy motorbiciklit s a munkát otthagya, fél Európát beszélgette s volt olyan, aki három-négy heti tartózkodás után Hamburgban arra gondolt, hogy a legközelebbi határa sikerül felszállania s a világ valamennyi részében mai időben is elkalandozhat.

Sajnos, ezek a rendbontók nagy többségben Budapestről és Nagyváradról kerültek ki. 18—26 éves fiatalok voltak, nem vasmunkások, akik szakmájukban ugyan felszabadultak itthon, de mint segéd hosszú időn keresztül nem dolgoztak. Schol fegyelmet nem tanultak s szervezetlenül kerültek ki idegenbe. Gondot okoztak ezek a német hatóságoknak, ugyanakkor komolyan dolgozó munkástestvéreinknek is.

A sutgó propaganda terjesztői is ezek közül kerültek ki. Valóságosan elrémítették a kint dolgozókat itthon maradt hozzátartozóit. Az ilyen magyar munkásokat kint is meg kellene büntetni de itthon is, mert két helyen izzgattak „a sol rossz hangoztatása-

„Tessék megtekinteni és megköszölni!” válaszolták.

Gulyás fött az üstökben, jól megpaprikázva. Mondhatom, izletesen jól elkészített vacsora volt. A reggeli vaj kenyérral és feketekávé. Megkérdeztem, hogy vannak megelégedve az itteni kosztal? „A kosztal megválnánk elégedve, csak egy hiányzik a magyar munkásnak: a tészta, habár néha azt is sikerül a gyárnak beszereznie” — válaszolták.

Megállapítottam, hogy a gyár igazgatósága a mai, háborús időben is arra törekszik, hogy minden nemzetiségű munkás ki legyen elégítve, mert megelégedett munkásokkal többet és jobbat lehet termelni.

„Ezek megszarolták a kint dolgozókat anyagilag. Itthon a hozzátartozókat hasonlóan. Igaz, most már mindezeknek vége szakadt. A kint maradtak mint egy nagy család összetartanak a baráti állam területén. Azonban csak idegenben vannak ők is. Szabad idejében mindegyik azon-

Február végéig meg kell építeni a nagyobb házak óvóhelyeit

Hogyan kell igényelni az építőanyagot?

Nagyvárad thj város polgármestere 578—1942. eln. szám alatt a következő felhívást adta ki: Felhívom mindazon ingatlantulajdonosokat, akiknek építménye a III. légoltalmi csoportba soroltatott és a 20 átlagos személyi létszámot eléri, hogy a kötelező szükségóvóhely építési terveit hozzámaladéktalanul adják be és a szükségóvóhelyet február hó végéig feltétlenül építsék meg. Azon tulajdonosok, akik a szükségóvóhely tervrajzait beadták és erre építési engedélyt nyertek, a munkálatokat 15 napon belül tartoznak befejezni. Az óvóhelyhez szükséges azon anyagokat, melyeket szabadkézből beszerezni nem lehet, a következőképpen kell azonnal írásban és anyagnemenként igényelni: 1. A szükségóvóhely anyagigénylését az építéssel megbízott vállalkozó (iparos) hozzá tartozik azonnali beterjesztetni. 2. A T. G. S. óvó-

Figyelem!!!
Hó- és sárcipő javítások
3 órán belül készülnek
Elastica gumilüzem
Szent János-utca 36.

tőri a fejét, vajjon mit csinál otthon a szülő, a feleség, a gyermek? A magyar munkást a hazája akkor is vonzza, ha meg is van elégedve. Ez valószínű és elvitathatatlan.

Panaszkodtak általában a rendes mosás, a paprika és a magyar asszony hiánya miatt. A magyar asszony azonban nem a főzéstől, a mosástól hiányzik, hanem az élettáristól. Ezen azonban a mai időben nem igen lehet segíteni.

(Folytatjuk.)

A Nemzeti Bank közgyűlése

A kormány biztosítja a stabilitást

Budapestről jelenti a MTI: A Magyar Nemzeti Bank február 9-én tartotta közgyűlésének 14. rendes gyűlését. Baranyi Lipót elnök mindenekelőtt kegyeletos szavakkal emlékezett meg Bernáth István és Koós Mihály elhunytáról. Beszédében hosszasan foglalkozott a munkabér kérdéssel is.

A kormánynak eltökélt szándéka, hogy biztosítsa a stabilitást. A pénzforgalom terén rendet kívánunk fenntartani és hitelszervezetünk épségét megőriznünk. Helyzetünk jobb és egészségesebb, mint akárhány európai országé.

Az elnök megnyitja után jóváhagyta a zárszámadásokat és elfogadta az 1941. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatot. Koós Mihály helyébe Jankovich-Désán Józsefet választották be a főtanácsba.

Február végéig meg kell építeni a nagyobb házak óvóhelyeit

Hogyan kell igényelni az építőanyagot?

hely az I. és II. csoportba sorolt építmények és vagyontárgyak óvóhelyei, valamint az egyéb légoltalmi szempontból fontos építkezés anyagigényléseit az I. csoportba sorolt ipartelepek óvóhelyeinek kivételével a jóváhagyott építési engedélyezési tervvel együtt a vállalkozók vagy építetők közvetlenül a honvédelmi minisztérium 35. osztályához (Budapest L. Palota-út 4.) terjesztik fel. Figyelmeztetem az érdekelt ingatlantulajdonosokat, hogy azok ellen, akik a szükségóvóhelyek építési terveit a 104.000/eln. 35—1941 H. M. rendeletben előírt határidőn belül nem adták, illetőleg a tervek jóváhagyása után a munkálatok elvégzésére megbízást azonnal nem adtak és az előírt 15 napon belül be nem fejezték, a törvényes büntető eljárást megindítom. Nagyvárad, 1942 február hó 6-án. Dr Soós István s. k., polgármester.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postalakárkempénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Kinevezések a rendőrségnél. Nagyvárad. Saját tud. A magyar királyi belügyminiszter dr. Kántor János és dr. Sztupa Ferenc, a nagyvárad rendőrkapitánysághoz beosztott detektíveket, valamint dr. Lakatos Emilt, az újvidéki rendőrkapitánysághoz vezényelt detektívet rendőrségédfogalmazóvá nevezte ki. Ugyancsak rendőrségédfogalmazóvá minősítette át dr. Kovács Gábor rendőrfelügyelőt, akit néhány hónappal ezelőtt helyeztek át a nagyvárad tanosztálytól az újvidéki tanosztályhoz.

A nagyvárad kereskedő tanonciskolák felügyelő bizottságának ülése. A nagyvárad fiu- és leánytanonciskolák felügyelő bizottsága Horváth Árpád elnökletével 6-ikán ülést tartott. Bartach Sándor és Hasznos Imre igazgatók többek között beszámoltak arról, hogy az iskolákba feltűnően kevés tanonc iratkozott be. Bizonyos, hogy sok kereskedő nem tesz eleget kötelezettségének, hogy tanoncot iskolába járassa. Ennek a kötelezettségének elmulasztása pedig súlyos büntetést von maga után. A felügyelő bizottság ezután is felszólítja a kereskedő társadalmat, hogy az tanoncait irassa be az iskolába. Végső határidőként február 20-ikát állapítja meg. Aki eddig az ideig beiratja tanoncot, mentesül a büntetéstől, de ezen az időpontra túl már a szigorú megtorlás eszközeihez nyúl a bizottság. Ellenőrök fogják végigjárni a városi üzleteket a be nem írt tanoncok megállapítása végett és az iparhatóság segítségét is igénybe fogják venni. Másik tárgya volt az ülésnek a tanoncok után fizetendő tanszerdíjak megállapítása. A bizottság az évi 10 pengő díjat 12 pengőre emelte. Februárban tehát az eddigi 5 pengő félévi díj helyett minden tanonctartó gazda 7 pengő tanszerdíjat köteles fizetni.

A Férfi „Crédó” hírei. Vasárnap délután fél 5 órai kezdettel tartotta meg a férfi Crédó február havi rendezését. Az időszerű kérdések megvitatása után dr. Pacsay János vármegyei árvaszéki ülnök tartott beszédet „A keresztény házasság és a család” címmel, utána Gálffy Sándor plébános zárószavai következtek és ezzel a gyűlés véget is ért. Kérjük tagjainkat, hogy ezeken a havigyűléseken, mely 1 óránál nem tart tovább, teljes számban szíveskedjenek megjelenni. — Dr. Pacsay János előadását érdekes-ségénél fogva egyik legközelebbi számunkban ismertetjük.

HALALRA ÍTELTEK EGY NEMET NŐT. — MERT A KATONÁKNAK GYÚJTOTT TELI HOLMIBÓL LOPOTT Budapest, a Mai Napnak jelentik Könyvsbergből: Az itteni rendőrség halálra ítélte egy 53 éves nőt, aki a keleti hadszíntéren küzdő katonák számára összegyűjtött téli holmiból néhány darabot saját szükségletére használt fel. Az ítélet indokolása hangsúlyozza, hogy az ítélet súlyosságában nem a kár nagyságát kívánták kidomborítani, hanem a nemzetvédelem ellen elkövetett büntetett súlyos voltát.

A Biharmegyei Orvos-Gyógyszerész és Természettudományi Egylet folyó hó 11-ikén, szerdán délután 6 órakor a dr. Kecskeméti Lipót gimnázium tanári szobájában választmányi ülést tart, melyre ezuttal hívjuk meg a vezetőség összes tagjait.

Kinevezések. A Hivatalos Lap közli, hogy Semerjai Serester Lajos nagyszabolcai, Fekete Zoltán, Szlopp Antal és Oláh Sándor nagyvárad lakosokat rendőrségi detektívgyakornokokká neveztek ki.

Erdélyi estét rendeztek Budapesten. Budapestről jelentik: A Szent Margit Intézet Urileányok Kongregációja nagysikerű Erdélyi-estét rendezett, amelyen Pakocs Károly, a kiváló erdélyi papköltő, Szatmárnémeti apostoli kormányzó helynöke verséből olvasott fel nagy sikerrel. Melegen ünnepezték.

Vérfürdőt rendeztek az oroszok Mozsajszkban. Bukarestből jelentik a MTI: Legutóbb Bukarestbe érkező szovjet hadifoglyok elmondták, hogy szovjet csapatok Mozsajszkban a németek visszavonulása után valóságos vérfürdőt rendeztek.

Fényes Szabolcs szerzői estje. Budapestről jelentik: Fényes Szabolcs, a biharmegyei származású kivételes tehetségű fiatal zeneszerző, sok nagysikerű operett és filmzene szerzője, budapesti sztárok szereplésével nagysikerű szerzői estet rendezett a Zeneakadémiai nagyteremben.

Lengyelország, Volhinia és Podolia közös kormánybizottság alatt. Budapestről jelentik: A Mai Napnak jelentik Berlinből: A birodalmi kormányrendeletére a volt Lengyelország, Podolia és Volhinia tartományok egyes részeiből új kormánybizottságot szerveztek, amelynek élére Brest-Litovszk székhellyel Schöne főcsoportvezetőt neveztek ki. A főkormánybizottság területe 96.000 négyzetkilométer, lakóinak száma 4,5 millió.

A nagyvárad tanítók zártkörű, jótékonyestélyére a meghívókat szétküldötték. Ha valaki: — arra igényt tartó — véletlenségből nem kapott volna, kérjük, adja le címét az Országos vagy a Nemzeti könyvkereskedésben. Az estély február 16-án, pontosan este 8 órakor kezdődik a Kereskedelmi Csarnokban. A műsort a Nagyvárad Tanítók Isten Orgonája Kórusa szeláztatja. Műsoron Kodály, Bárdos, Cherubini, Fornsate, Gastoldi, Gebhardi, Händel, Mozart művei és tíz ősi magyar népdal szerepelnek. Beköszöntőt dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsos, királyi tanfelügyelő, az énekkar diszelnöke mond, vezényel Andrászi Ede okl. egyházkarnagy, zenetanár, karigazgató. Műsor után tánc. Belépődíj személyenként 2 pengő.

Adományok. Lengyel Mária ny. tanítónő (Eteád, Udvarhely megye) 10 pengőt küldött a Magyar Lapok szegényei részére. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Munkásszerencsétlenség a derna-tarosi bányában. Nagyvárad. Saját tud. Február 6-án délelőtt 10 óra tájban Tataros községben az aszfaltbányában robbantás közben súlyos szerencsétlenség történt. A föld oly nagy tömegben omlott rá Alb János 37 éves bányamunkás felsőtőfalusi lakosra, hogy gerinctörést szenvedett. Beszállították a Biharmegyei kórházba. Alapota súlyos.

Kávészakban és vendéglükben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

Korona Filmszínházban
Mellékutca
 Charles Boyer és Margaret Sullavan világfilmje.
 Előadók pontosan 5.5, 7.15 és 9.25 órákor kezdődnek.

Üzemi balesetek gyakoriassága az egyes iparágakban. A Magyar Tudóstól jelentik: A statisztikai összeírások szerint 1940-ben Magyarországon 53.168 üzemi baleset történt, amelyből 233 rögtön halált okozott. Az egyes iparágak közül legtöbb baleset volt a bányászati és kohóiparban, ahol 11.758 baleset fordult elő, 52 azonnali halálessettel. A közlekedésnél és szállítmányozásnál 7716 baleset, 27 halál, a fémfeldolgozó üzemekben 4965 baleset, 14 halál, a gép-, szerszám- és műszeriparban 4137 baleset, 20 halál, az élelmiszeriparban 3445 baleset, 16 halál, az építkezési vállalatoknál 2816 baleset, 16 halál, a kő- és földiparban 2660 baleset, 13 halál, a textiliparban 2392 baleset, 7 halál, a fa- és csontiparban 1719 baleset, 11 halál volt 1940-ben.

Ezerharminc pengőt lopott bányájáról egy munkanélküli géplakatos. Nagyvárad. Saját tud. Még az elmúlt hó közepén Lőkös Endre nagyvárad kereskedő Könyves Kálmán-utca 8. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki lakásával összeköttetésben levő fűszerüzletének egyik asztalfiókjából leváltarcáját és pénzárcaját ezerharminc pengővel együtt ellopta. Ugyanakkor eltűnt az éléskamrából használt télikabátja is. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást és a gyanusú a károsult bányára Lőkös János 41 éves állás nélküli géplakatosra irányult, aki néhány napig Lőkös Endrénél vendégeskedett. Rádió közlést adtak ki Lőkös János ellen és néhány nappal ezelőtt a dősi rendőrségnek sikerült is elfognia. Átkísérték Nagyváradra, ahol kihallgatása során a lopást beismerie. Előzetes letartóztatásba helyezték.

Megszűnt Atzél Ede lövészestési megbízása. Az Országos Magyar Lövész Szövetség a m. é. április hó 30-án kelt 15. sz. körrendeletével kapcsolatban tájékoztató közli, hogy báró Atzél Ede, a visszacsatolt keleti és erdélyi területek az egységes alapszabályok szerint már működő és alakulóban lévő lövészegységekre vonatkozó „Erdélyi-lövészkerületi főlövészestési” megbízása megszűnt. Az erdélyi 9. lövészkerület ügyének felszámolását dr. Katona Lajos tb. városi tanácsnok (az Erdélyi-lövészkerület ügyvezető főtitkára) végzi, kinek címe: Kolozsvár, Városháza. A keletmagyarországi és erdélyi összes lövészegységek minden vonatkozásban az Országos Magyar Lövész Szövetség igazgató-tanácsának (Budapest, V., Alkotmány-u. 3. III.) vannak közvetlenül alárendelve. A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre kiterjedő további lövészszervezkedést (új lövészegységek alakítását) ezután az Országos Magyar Lövész Szövetség igazgatótanácsa közvetlenül irányítja. A lövészegységek szervezésével, működésével és sportjával kapcsolatos ügyekben ezután az Országos Magyar Lövész Szövetség igazgatótanácsához, az Erdélyi lövészkerület felszámolását (megszűnését) érintő ügyekben pedig dr. Katona Lajos tb. városi tanácsnokhoz (az Erdélyi-lövészkerület ügyvezető főtitkárahoz) kell fordulni. Egyéb tekintetben a m. é. 15. sz. körrendeletben foglaltak ezután is érvényesek.

M. kir. rendőrség nagyvárad kapitánysága

Légoltalmi sziréna és elsötétítési próba

Folyó hó 12-né (csütörtökön) 13 és 14 óra között (déli 1 és 2 óra) többszöri sziréna próba, este 20 óra 10 perctől 23 óra 20 percig pedig elsötétítési próba fog tartatni.

Ugy a szirénázás, mint a közvilágítás kikapcsolása csak az új központi vezérlőtábla, illetve a szirénák és az utcai lámpák központi kikapcsolásának kipróbálására szolgál. Ez alkalommal sem a hatósági szolgálatra beosztottaknak, sem a közönségnek tenni valója nincsen. Nagyvárad, 1942. évi február hó 10. Légoltalmi parancsnok.

„Honvédeink előre”!

— Diszeloadás a Belvárosi moziban —

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán este kilenc óra harminc perckor ünnepi diszeloadás lesz a Belvárosi moziban: ekkor mutatják be a Honvédek előre című filmet, amelyben végigkísérhetjük honvédeink hősi küzdelmeit a Délvidéken és a Szovjetföldön. Ez a film a magyar hősiesség egyik legszebb épeza, gyönyörű tájfelvételek után megdöbbentő harctéri képek következnek, amelyek szemléltetően bizonyítják azt a szállóigévé vált mondatot: megy a honvéd, mint a vihar... és nem ismer kimeletet, megállást, ha az ország, ha Európa ellenségeinek eltiprásáról van szó.

A szerdai diszeloadást a Vörös Kerest javára rendezik és a diszeloadás védnökségét vitéz Góthay Béla tábornok, dr. Cziffra Kálmán és dr. Hlatky Endre főispánok és dr. Soós István polgármester vállalták el.

Kétségtelen, hogy ezen a bemutatón ünnepi hangulatban, határtalan lelkesedéssel ünnepi közönségünk honvédeinket, s a nemes célra jelentős összeg fog begyűlni. Nem lehet elhallgatnunk, hogy a Belvárosi mozi agilis bérletje, Röllich István immár ötödik bocsátja moztját ilyen hazafias célú előadás részére, bizonyoságot téve arról, hogy nemcsak kitűnő szakember, hanem lelkes nagy magyar férfi is, aki áldozatokra is képes és éppen ezért minden támogatást megérdemel.

A Honvédek előre filmet csak most mutatták be Budapesten is, ahol határtalan lelkesedéssel fogadták. Az országos sikerben Nagyvárad is osztozik most. Budapesten, a bemutatón ott volt Horthy Miklós kormányzó is, akinek jelenlétében hatalmas éljenzésben, tapsban tört ki a közönség a film megrázó, érdekes, szép jelenetei közben: ez a film talán az egyetlen, ahol az ilyen spontán tejszényilvánítás helyénvaló: hiszen honvédeinket ünnepeljük a képek forgatása közben!

Nagyvárad
 thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára:
 fekete nyomással 1.60 P
 színes nyomással 2.—

A kultuskormány nagyfontosságú rendelete a zeneiskoláról

(Nagyvárad.) A zenei tanintézetek szervezete, igazgatása és felügyelete tárgyában rendeletet adott ki a közoktatásügyi miniszter.

Szabályozza ebben a zeneiskolák engedélyezését, rendelkezik az iskola fenntartásáról és az engedély átruházásáról, kikötéseket tartalmaz a tanerők képzésére vonatkozólag, megjelöli az igazgatók feladatát és hatáskörét és gondoskodik azok kormányhatósági felügyeletéről is.

A rendelet február 15-én lép életbe s vonatkozik a községi, egyesületi és magánzenei tanintézetekre.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék:

Közepes felhozatal. 1 kgr. alma 1.20—2.80 P. 1 kgr. narancs 1.80—2 P. 1 db. citrom 0.16—0.20 P. 1 kgr. füge 2.40 P. 1 kgr. dióbél 8 P.

Zöldségtelék:

Közepes felhozatal. 1 kgr. burgonya 0.18 P. 1 kgr. szárazbab 0.64—0.72 P. 1 kgr. répa 0.16 P. 1 kgr. borsó 0.90—1.10 P. 1 kgr. hagyma 0.18—0.30 P. 1 kgr. cékla 0.16 P. 1 db. káposzta 0.12—0.20 P. 1 db. vörös káposzta 0.14—0.20 P. 1 db. olasz káposzta 0.12—0.18 P. 1 kgr. petrezselyem 0.20 P. 1 db. karalábé 0.08—0.12 P. 1 db. zeller 0.12 P. 1 db. retek 0.04—0.08 P. 1 db. torma 0.10—0.20 P.

Élőállatok:

Közepes felhozatal. 1 db. szarvasmarha, vágó, kgr. 1—1.20 P. 1 db. fejős tehén 300—800 P. 1 db. szopós borjú, kgr. 1.20—1.40 P. 1 db. kismalac 25—30 P. 1 db. igásló 100—500 P. 1 db. parádés ló 500—750 P.

Tejtermékek:

Közepes felhozatal. 1 liter tej 0.28—0.32 P. 1 kgr. vaj 4.90—5.90 P. 1 kgr. juhtúró 2.80 P. 1 kgr. tehéntúró 1.10 P. 1 l. tejfel 1.40 P. 1 kgr. sajt 1.90—2 P.

Kenyér:

1 kgr. egységes 0.46 P.
I. o. csirke kgr. 2.50 P. II. o. csirke, kgr. 2.50 P. III. o. csirke 2.50 P. 1 húzott liba 3.00 P. 1 kgr. tehéntúró 1.10 P. 1 kgr. liba 2.10 P. 1 kgr. pulyka 2.10 P. 1 húzott ruca 2.70 P. 1 sovány ruca 2.10 P. 1 db. tojás 0.14—0.16 P.

Fa árak:

Semmi felhozatal.

Szénafélék:

100 kgr. lóhere, I. o. 14—16 P. 100 kgr. lucerna, I. o. 15—17 P. 100 kgr. lucerna, II. o. 14—16 P. 100 kgr. széna 10—12 P. 100 kgr. szalma 5.50—6.50 pengő.

Hús árak:

1 kgr. marhahús 2.66 P. 1 kgr. disznóhús 2.80—3 P. 1 kgr. juhhús 1.80—2.40 P. 1 kgr. bárányhús 1.80—2.40 P. 1 kgr. bivalyhús 2.50 P. 1 kgr. zsiradék 2.84 P. 1 kgr. tepertő 3.30 P.

Hallélék:

Közepes felhozatal. 1 kgr. súlyú ponty 1.80—2.20 P. 1 kgr-on felül 2.20—3 P. 1 kgr. hal, apró 1.40—1.60 pengő.

NYÁRNI, venni, cserélni akar, házat, lakást, kocsit, hirdessen a Magyar Lapokban.

GAZDASÁGI ÉLET

Péntekig kimutatást kell készíteni a sertés-hizlalókban hizlalt sertésekről

Nagyvárad thj. város közlélmzési hivatala 1038—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A Közellátási Miniszterium 202.057—1942. II. számú rendelete értelmében a város Közlélmzési Hivatala felhívja a város területén lakó összes sertés-hizlalókat, hogy az általuk hizlalt sertések és az ezek részére szükséges takarmány készletekre vonatkozó helyzetkimutatást a közlélmzési hivatalnál kapható nyomtatványon a legsür-

göbben állítsák össze és azt legkésőbb folyó hó 13-ig a közlélmzési hivatalhoz nyújtsák be.

Akik ezen rendelkezésnek késedelmesen, vagy egyáltalán nem tesznek eleget, abrakarmány kiutalásban egyáltalán nem részesülhetnek s ezenkívül velük szemben egyéb megtorló intézkedések is alkalmazhatók Nagyvárad, 1942. február hó 6. Dr. Soós, polgármester.

Szigoru takarékoság a lábbeli gazdálkodás terén

Csak kiszabva adhatják ki a kereskedők a talpbőrt

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közlélmzési miniszteri rendeletet közöl a lábbeligazdálkodás terén életbe lépő szigorú takarékoság érvényesítéséről. A rendelet értelmében talpbőrkereskedő talpbőrt — a súlyra való tekintet nélkül — csak a rendelet függelékében megállapított nagyságu és alakú idomok szerint kiszabva szolgáltatathat ki. A kereskedő csak több utalvány beváltása esetén adhatja ki a talpbőrt kivágás nélkül, egy csikban, de ez esetben is az idomok előzetes kirajzolása szükséges.

A jövőben a kiállító hatóság a piros színű utalványon feltünteteti a fogyasztó lábbelijének nagyságát és az utalványt kizárólag a feltüntetett nagyságu lábbeli készítésére, fejelésére, illetőleg talpalására érvényes. Az elosztó talpbőrkereskedő ezután a rendeletben meghatározott talpbőrnyilvántartási lapot is köteles átadni a talpbőrkereskedőnek. A fogyasztó piros színű utalvány alapján talpbőrt a talpbőrkereskedőtől, illetve elosztó talpbőrkereskedőtől közvetlenül is vásárolhat.

Pirosszínű utalvány nélkül is vállalhat talpalást, fejelést az iparos

Az iparos lábbeli talpalástát, fejelést, vagy előzetes megrendelés alapján mérték utáni készítését a megrendelő által hozott talpbőr felhasználásával pirosszínű utalvány nélkül is vállalhatja, de erről bekötött és sorozatszámot lapokból álló könyvben nyilvántartást köteles vezetni a megrendelés adatainak feltüntetésével.

A rendelet intézkedik arról is, hogy talpfoltozáshoz és sarokfoltozáshoz csak hulladékdarabokat szabad felhasználni, a lábbelitalp orrát és sarkát pedig a kopás elkerülésére meg-

kell erősíteni. Ezt a megerősítést a fatalpu és egyéb műtalpu lábbelinél, boeszkornál és fapapucsánál is alkalmazni kell.

A rendelet átalakítja a községi közlélmzési bizottságokat is. A rendelet végül intézkedik arról is, hogy a törvényhatóság első tisztviselője a közlélmzési felügyelőség meghallgatása után a törvényhatóság területén az iparosoknál és kereskedőknél található nem bőrtalpu lábbelik zár alá vétele iránt a közlélmzési miniszterhez előterjesztést tehet.

SZINHÁZ

Telmányi Emil hangversenye a Színházban

A Szigligeti színház heti műsorának kimagasló eseménye Telmányi Emil, a világhírű magyar hegedűművész csütörtök esti hangversenye, amelyet a színház igazgatósága csak nagy anyagi áldozatok árán tudott megszerezni, hogy a város zenekedvelő közönségének a legmagasabb igényeit is kielégítthesse. Telmányi Emil neve világszerte ismert és ezt a hírnevet kizárólag művészetével vívta ki. Az óriási érdeklődésből következőleg, — mely városzerte megnyilvánul, — valóságos theatre paré lesz Telmányi Emil csütörtök esti hangversenye. Műsoron szerepel: Bach, Tartini, Brahms, Paganini, Kreisler stb. művek. Zongorán kísér: vitéz Pongrácz István. Mérsékelt helyárak. Jegyek már kaphatók a színház pénztárában.

házban. Elsőrendű szereposztás. Harom órás vidám hangulat.

— **Fityfiritty**, az idény legnagyobb sikerű operett-ujdonsága kerül színpadra szerdán este a színházban Jurik Icával a címszerepben. Bámulatos pazar kiállítás, csodás jelmezek és tolették. — Szencziócs tancok. Aki önfeledten kacagni akar három órán keresztül, okvetlen nézze meg a Fityfirittyt. — A Fityfiritty csütörtökön délután 6 órai kezdettel is műsoron van rendezési helyárakkal.

— **An gyalt vettem feleségül** című zenés-vigjátékból serényen folynak a próbák a színházban. A bemutató pénteken este lesz. A nagyszerű ujdonság a nagyváradi színpadon is sikerre számíthat és minden valószínűség szerint sok-sok városban lesz a színház-

nak. Az egész társulat játszik az új arabbán.

HETI MŰSOR:

Kedden este: Szép az élet.
Szerdán este: Fityfiritty. (Jurik Ica fellépte.)

Csütörtökön délután 6 órakor: Fityfiritty.

Csütörtökön este: Telmányi Emil hangversenye.

Pénteken este 8 órakor: **An gyalt vettem feleségül** (premier bérlet).

APRÓHIRDETESEK

Különféle

Világos nyári öltönyök vételét is megkezdtem, Molnár, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhöz jövök. 961

Sürgősen eladó májusra beköltözhető 2 és 4 szobás magánház. 3 lakásos új ház. — 254 négyzetméteres házhely. — Több magánházak, bérházak, birtokok. Popovics, Szent János-u. 8. Földművelésügyi miniszter által engedélyezett ingatlan közvetítő iroda. Telefon: 15—67. 968

Két vagy három szobás, fürdőszobás lakást keresek május 1-re. Cimeket a kiadóba kérek „Május 1” jellegre. 1

Butorozott szoba kiadó egy vagy két személy részére. Cim a kiadóban. 2

JÓKARBAN levő boros hordókat megvételre keresek. Cimét arajánlattal együtt a kiadóba kérek. 987

KERESÜNK szőlőtrágyát eladásra. Cim a kiadóban. 986

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cim a kiadóban. 993

BITTER-PUHR-féle német-magyar szótárak kaphatók a Magyar Lapok könyvosztályánál. 992

KERESEK megvételre egy 20—25.000 pengős, lehetőleg adómentes házat. Ajánlatot pontos címmel együtt a kiadóba kérem. 988

KERÉKPÁR, javítandó állapotban, kedvezményes áron eladó. Cim a kiadóban. 989

Nagyobb pincét keresek, irodának megfelelő helyiséggel. Cimeket kiadóba kérek 996

Bánuti vagy Bánai Józsefnét felkérem, hogy üzletemben jelentkeznék szíveskedjen. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 997

Öskeresztény jól számoló, gyakorlati bíró pénztárosnót felveszünk Délka r. t., Rákóczi-ut 5. 997

LAPRIKKANCSOKAT fix fizetéssel és százalék részesedéssel felvesz az Erdélyi Néplap kiadóhivatala, Szilágyi Dezső-utca 5. 991

Elveszett

Elveszett nagyiparon Kolompár József névre szóló katonai igazolvány. — Megtalálót kérem adja le Bodra-u. 17. Püspöki-ut. 999

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R-T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.